

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

GENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

NOVIČAS

Uredništvo in oporavnstvo v Ke-
pitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
oporavnstva št. 328

GENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN

Novo gibanje narodov.

Anglija preživlja že nekoliko let težko državno politično krizo. Ta ogromna država je znala svojo kolonialno politiko razviti tako, da si je podjarmila najbogatejše kraje po vseh delih sveta. Stotine milijonov prebivalstva se pokorava oblasti Londona in doprinese s svojim delom moči in bogastvu angleškega naroda. V tem se je pa svobodnjaško gibanje začelo širiti tudi po ogromnih angleških kolonijah. Narodi hočejo biti svobodni, upravljati se hočejo sami, vsako varuštvo jim je postalo mrzko. Ko je Anglija pristala na načelo samoodločbe, ni imela moralne moči, da bi bila logična in da bi dovolila tudi svojim narodom, da se sami opredelijo. Na to so jo morali ti narodi šele prisiliti. Indija, Egipt, Iraka in vrsta drugih dominionov je energično divgnila svoj glas za svobodo in samostojnost. Anglija si je prizadevala, da bi ta glas zadušila, toda zaman. Želja po svobodi je bila močnejša od verig, biča in nasilja. Ko je Anglija opazila, da je v nevarnosti njen obstoj, je pristala na to, da oblast in pravice deli s svojimi dosedanjimi podložniki. Ravno te dni se posvetujejo v Londonu državniki in zastopniki dominionov o tem, kako bi preuredili državni aparat. Dominioni zahtevajo popolno neodvisnost od Londona. Oni hočejo postati popolnoma samostojne, suverene države z lastnim zastopstvom v tujih državah; z Londonom naj jih veže komaj malo jakejša vez nego vez zavezniških držav.

Ta težnja po samostojnosti je jako značilna, tem značilnejša, ker se opazja po celem svetu. Ne samo države z raznimi narodi preživljajo to krizo, marveč se ta težnja po avtonomiji opazja tudi po enojezičnih in enonarodnih državah. Načelo politične in socialno-gospodarske demokracije zahteva preuredbo dosedanje državne politične in socialno-gospodarske organizacije tako, da pridejo posamezne narodne skupine do večje politične in gospodarske samostojnosti. Vse, kar svobodo veže, je postalo narodom mrzko in posamezne narodne skupine si prizadevajo, da odstranijo vse, kar ovira svoboden razvoj njihovih posebnih sposobnosti. Gibanje za pokrajinsko avtonomijo se širi celo na Francoskem, in njegovo upravičenost uvidevajo najzkušenejši parlamentarci. Enako je v Italiji, Češki, Nemčiji, Belgiji in drugod. Niti politiki niti narodni gospodarji ne morejo navesti niti enega razloga proti upravičenosti tega vseobčnega proticentralističnega gibanja. Centralistično urejene države ne dopuščajo, da bi se razvile vse narodne sposobnosti, kakor bi to bilo v korist celega naroda. Centralistična oblast vse šematizira, ne spoštuje svobodne iniciative. Ta težki aparat nima prožnosti, katero zahteva današnje stanjšano ljudsko čustvo. Ravno zato, ker tak centralistični sestav ruši svobodni razvoj sposobnosti tako posameznikov kakor narodnih skupin, ravno zato je tudi odpor proti njemu tako srdit.

Iz teh svetovnih pojavov bi se mogli tudi naši državniki mnogočesa naučiti. Centralistično urejena država ni v nobenem slučaju sredstvo za konsolidacijo notranjih razmer. To je samo nov izvir težkih streljajev. Nam je treba močne države, ki bo sposobna, da izvrši važno mednarodno politično in veliko kulturno nalogo na Balkanu. To bo pa samo tedaj, ako bodo vse njene narodne skupine zadovoljne. Zadovoljstvo se pa dosega tako, da se dopušta svobodni razvoj in svobodno sodelovanje narodnih skupin v izgradnji celokupne naše narodne kulture in državne sile. Narodne skupine oziroma plemena bodo zadovoljna, kadar bodo opazila, da država računa z njihovimi sposobnostmi, z njihovimi posebnimi nagnjenji in čustvi, da ima do njih zaupanje ter jim izroča del oblasti. Tako in samo tako bo Jugoslavija tista, kar bi morala biti in kar vsi hočejo, da bi bila.

GRKI SE HOČEJO ŠE VOJSKOVATI.

LDU Atene, 26. junija. (Havas) V svojem odgovoru na korak zaveznikov z dne 21. t. m. se je vlada zahvalila za ponudbo in izjavila, da je položaj tak, da jo morejo edino le vojaški interesi voditi pri njenem zadržanju in njenih sklepih.

Opozicija se posvetuje o skupnem nastopu proti vladi.

Muslimaniz Bosne v razkolu. Del bo glasoval proti vladi.

Zemljoradniki v najostrejši opoziciji proti vladi.

Belgrad, 27. junija, 27. junija. (Izv.) Zastopniki parlamentarnih opozicijskih klubov: zemljoradniki, socialisti in republikanci, so imeli včeraj konferenco, ki je bila samo informativnega značaja. Razpravljalo se je o skupnem nastopu vse opozicije proti vladi. O rezultatu so zastopniki obvestili svoje klube.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Muslimanski klub je včeraj na svoji seji razpravljao o vprašanju razdelitve Bosne in Hercegovine. Ker je vlada predlog muslimanov v tem vprašanju odbila, se je v klubu pojavila močna opozicija proti vladi, kateri se je pridružil tudi minister za trgovino dr. Spaho, ki je dosedaj nastopal za vlado. Govori se, da bo ta opozicija izstopila iz kluba in v vsakem slučaju glasovala proti ustavi. Dr. Spaho je podal svojo demisijo.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Snoči je imel predsednik zemljoradniškega kluba, Lazič, sestanek s Pašićem, ki mu je izjavil, da vlada ne more sprejeti niti enega predloga zemljoradnikov. Izjavil je nadalje, da bodo vse navedbe, ki jih je izdala vlada od 1. septembra 1918 dalje, oddane posebnemu zakonodajnemu odboru, da jih potrdi. Z ozirom na to je Lazič izjavil, da bo zemljoradniški klub stopil v najostrejšo opozicijo proti vladi in glasoval proti ustavi.

Glasovali bomo za ustavo, četudi je zanič.

Izjave vladnih poslancev na sobotni seji.

Belgrad, 25. junija. 59. redni sestanek konstituantne je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10.30. Ko so bile formalnosti končane, je čital tajnik zahteve pravosodnega ministrstva, po katerih naj bi konstituenta izročila sodišču komunistična poslanca dr. Milana Lemeža in Fabjančiča, ker sta se pregrešila proti § 102. srbskega kazenskega zakonika. Nato se je prešlo na dnevni red.

Radikalni disident Aleksa Žujović je izjavil, da mu nekateri člani VIII. oddelka ustave niso všeč. Končal je: »Gospod! Poslanci večine! Mislite na to, da bo morala v kratkem število članov opozicije tako narastlo, da vas bodo preglasovali!«

Demokrat Pavle Angjelič pravi, da bodo določbe o upravnih oblastih v VIII. oddelku ustave povzročile velike neprilike v naši ustavi. Pravi, da se je vlada okoristila s položajem in je v členu 90. ustanovila mesta ministrov brez portfeljev in podtajnikov in je tako pomnožila uradništvo, proti čemer so se ravno radikalci in demokrati v preteklosti najbolj borili. K členu 96. odstavka X o napredovanju prosvete v oblasti zahteva tale dodatek: »Iz vzemajoč vzdrževanje ljudskih šol, za katere skrbi država.« Poslanec Angjelič je

rekel, da bi se dal na ta način popraviti pogrešek, ki ga je napravil minister za konstituantno pri 16. členu II. odd. ko je ravno ta predlog odbil, čeprav je bila večina poslancev zanj. (Dr. Laza Marković: »To pa ni bilo tako!«) Tako je bilo g. Marković! Priče so tukaj in vi, g. Trifković ste tudi krivi, da je moj predlog takrat propadel! Govoril je še o nekaterih členih, med njimi o členu 106. in 108. in je končal svoj govor z izjavo, da bo glasoval za ustavo, ker je narodu treba ustave, pa naj bo že kakršnakoli. (Burno ploskanje, govorniku častitajoj.)

Poslanec Milan Miloradović (samostojna kmetijska stranka) očita zemljoradnikom, da so šli po isti poti, kakor skrajna levica in skrajna desnica in pravi, da bo glasoval za ustavo.

Radikalec Mijodrag Milutinović govori proti nekaterim odredbam v ustavi in demokrat Lazar Grujić se tudi ne strinja z nekaterimi členi, glede člena 96. pa pravi, da bi ga ne bilo treba izpremeniti. Izjavil je, da bo glasoval za ustavo.

Predsednik nato zaključil sejo ob 12.30 in naznani prihodnjo za ponedeljek ob 10. uri dopoldne.

Demokrati in samostojneži za Obznano.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Včeraj od 3. do 5. ure popoldne se je pod predsedstvom ministra pravde vršila seja zastopnikov vladnih strank. Razpravljalo se je o zakonu »o redu in radu«. To uredbu so predvsem zagovarjali demokrati in v imenu

samostojnežev dr. Vošnjak, ki je zahteval par nebitvenih izprememb. Proti so govorili od demokratov le Milan Roje in muslimana dr. Spaho in Kurbežević. Govori se, da bo ta zakon podpisan še pred glasovanjem o ustavi.

Angleška vlada se pogaja s predsednikom irske republike.

LDU London, 25. junija. (Reuter) Ministrski predsednik Lloyd George je poslal predsedniku irske republike Devalero pismo, v katerem veli, da je resna skrb vlade, da kraljev apel za spravo ne izžveni

neslišan. Zato vabi Devalero in nekatere njegovih tovarišev z zagotovilom varnega spremstva v London, da bi z ministrskim predsednikom severne Irske Sir Jamesom Craigom proučili vse možnosti nagodbe.

Velikanska povodenj v Ameriki.

Veliko število Slovencev mrtvih.

Te dni došli ameriški slovenski časniki poročajo pretresljive podrobnosti o velikanski povodnji, ki je zadela mesto Pueblo v severnoameriški državi Colorado, kjer prebiva veliko število naših slovenskih rojakov. Povodenj je nastala, ker se je (3. t. m.) v bližini mesta utrgal oblak, vsled česar sta obe reki: Arkansas in pa Fountain strahovito narasli in poplavlili daleč na okrog vso pokrajino. V Pueblu je stala voda 4—18 čevljev visoko, podrla vse mostove in jezove, zalila hiše in manjše lesene hiše celo odnesla. Utonilo je 1500—3000 ljudi, med temi več sto Slovencev. Ljudje niso verjeli varnostnim signalom in so se skušali rešiti še-le v zadnjem trenutku. Neki most se je zrušil v valove, ko se je gnetlo na njem nad sto moških, žensk in otrok. Tudi neki vlak je presenetila voda in se ni rešil noben

potnik. Po vodi so plavale lesene hiše, v katerih so gorele še luči... Pomoč ni bila takoj pri roki, ker so bile na mah pretrgane vse telefonske in brzojavne zveze. Naslednji dan so takoj proglasili vojno stanje, oblast je prevzelo vojaštvo. Začelo se je reševalno delo. Mnogo oseb se rešili še živih, med drugim mater, ki je več ur stala do ust v vodi, držeč nad glavo svojega 5 ur starega novorojenčka; mati in dete sta kasneje v bolnišnici umrla. Pueblo je ostal brez razsvetljave in vodovoda in brez živih, ker je voda vse uničila. Ameriški Rdeči križ je poslal pomoč. Za prvo silo so pošiljali živež z areoplani. Povsodi se nabirajo prispevki za strašno prizadeto mesto.

K. S. K. Jednota, največja slovenska organizacija v Ameriki, ima v Pueblu 824 organiziranih članov. Iz tega je razvidno

veliko število Slovencev, ki prebiva tam. Ko je organizacija zaznala za to nesrečo, je takoj brzojavno vprašala na vse strani, če so prizadeti tudi Slovenci. Prvi je došel brzojavni odgovor slovenskega župnika Cirila Zupana v Pueblu, ki se glasi:

»Tukaj v Pueblu je povodenj uničila na stotine življenj in domov naših rojakov. Prosim Vas, da takoj začnete zbirati prispevke za ponesrečence. — Rev. Ciril Zupan.«

V Pueblu je takoj odpotoval predsednik Jednote g. Josip Sitar, rojak iz Toplice pri Novem mestu.

Nova stanovanjska naredba.

Že nekaj časa napovedana nova stanovanjska naredba uradno še vedno ni razglašena. Pač pa so prinesli nekateri demokratski in drugi vladi blizu stoječi listi njeno vsebino. Po teh listih ima nova stanovanjska naredba naslednje določbe:

1. Vse dosedanje najemniške pogodbe, ki ne nasprotujejo določbam nove naredbe, ostanejo v veljavi. Podnajemništvo se v bodoče načelno odpravi; dosedanje podnajemniki ostanejo, a bodo morali podnajemnino plačevati neposredno gospodarju, ne pa najemniku. Izvzeti so le tisti podnajemniki, ki stanujejo z najemnikom v istem prostoru ali pa v prostorih, katere najemnik oddaja v podnajem zato da more živeti.

2. Najemnina se sme zvišati takole: Nepremožnim najemnikom, tedaj uradnikom, malim nastavljencom, delavcem, vpokojencem itd. se sme zvišati za trikratno vsoto predvojne najemnine; ako je tedaj kdo plačeval do junija 1914. za stanovanje 800 K, bo moral poslej plačevati za isto stanovanje po 2400 K; ostalim premožnejšim strankam se sme zvišati najemnina za 4—6 krat. Posebno bogatim najemnikom in za poslovne lokale pa sme gospodar po višati kolikor se mu zdi potrebno; ako se najemnik upira, odloča v sporu stanovanjski urad. Za prostore, ki služijo človekoljubnim in kulturnim svrham, se sme najemnina zvišati le za štirikratni predvojni znesek. Pristojbine za vodo, dimnikarja, razsvetljavo in čiščenje stopnic itd. se morajo sorazmerno razdeliti na vse stranke v hiši in mora zanje pravtako prispevati tudi gospodar, ako stanuje v hiši.

3. Odpovedati je mogoče stanovanje stranki le pod gotovimi pogoji: a) Ako dotične prostore gospodar sam nujno potrebuje; v tem slučaju mora gospodar stranki preskrbeti drugo primerno stanovanje; predvsem ima najemnik pravico do dosedanjega najemodajalčevega stanovanja. To pa velja le za tiste hišne posestnike, ki so bili v posesti dotične hiše že pred 1. januarjem 1916; b) ako najemnik 30 dni po zapadlem roku še ni plačal najemnine; c) ako najemnik nalašč ali iz nemarnosti poškoduje prostore; d) ako se najemnik in njegova družina nasproti gospodarju ali drugim strankam žaljivo obnaša ali grobo krši hišni red; e) ako je nujno treba hišo popraviti, a v tem slučaju odloča stanovanjski urad; f) ako je kdo izstopil iz službe in je dotično službeno stanovanje nujno potrebno za njegovega naslednika; tujcem, katerih bivanje v deželi po sodbi stanovanjskega urada ni nujno potrebno.

Pod enakimi pogoji se morejo odpovedati tudi poslovni lokali. Vse odpovedi se morajo izvršiti sodnim potom; odpovedni roki ostanejo dosedaj običajni.

4. Podjetja morajo zidati. Ta odstavek vsebuje bisveno iste določbe kakor svoječassna dr. Gosarjeva stanovanjska naredba: Denarnim zavodom, industrijskim in vsem drugim pridobnimskimi podjetjem se stanovanja in vsi obratni prostori, ki so najeti v tujih hišah, takoj odpovedo in podjetja prisilijo, da si zgrade lastne stavbe, in to za obrate same kakor tudi za njihove uradnike. Te novozgradbe morajo biti tekom enega leta dovršene. Izvzeta so le podjetja, katerih obstoj bi bil vsled izvedbe te naredbe v nevarnosti.

Ta naredba daje v svojem zadnjem delu dr. Gosarju najlepše zadoščenje. Kar tiče zvišanja najemnine, je pa nasproti najemnikom naravnost kruta.

Širite „NOVI ČAS“

RAZMEJITEV Z ALBANIJO.

Belgrad, 25. jun. Presburo javlja iz Pariza: Danes bo svet zveze narodov zaslišal zastopnike države Srbov, Hrvatov in Slovencev, Grške in Albanije v vprašanju določitve albanskih mej. Zastopniki Italije in Anglije so izrazili željo, naj zveza narodov pri poslatiški konferenci zaprosi, da bi se to vprašanje čimprej pretresalo. Kakor se vidi dosedaj, ni verjetno, da bi se ugodilo albanski zahtevi, po kateri naj bi se v Albanijo odposlala enketna komisija.

KASACIJSKO SODIŠČE.

Belgrad, 27. junija. (Izv.) Na včerajšnji seji demokratskega kluba je bilo z ozirom na zahteve čokorilovske struje, sklenjeno, da se kasacijsko sodišče v celoti ne premesti v Zagreb, temveč da se osnuje sekcija v Belgradu, ki bo lahko povsem samostojno nastopala, vsled česar zadobi zagrebško kasacijsko sodišče značaj navadne sekcije.

VOJNO STANJE MED RUSIJO IN JAPONSKO?

LDU Pariz, 25. junija. (Havas) Kakor poroča »Matin«, japonsko poslaništvo v Parizu ni prejelo nobenega potrdila glede vesti, da je Čičerin notificiral vojno stanje med Rusijo in Japonsko.

FRANCIJA IN ČESKA.

LDU Praga, 26. junija. (Dun. KU) »Prager Tagblatt« poroča iz Brna: Pariški poročevalec lista »Lidove Noviny« doznava iz francoskega diplomatskega vira, da nameravata ministrski predsednik Briand in maršal Foch priti začetkom avgusta v Prago. Temu potovanju obeh francoskih dostojanstvenikov na Češko se pripisuje velik politični pomen, tem bolj, ker je to prvič, da francoski ministrski predsednik po vojni obišče Srednjo Evropo.

ZRTVE ŽELEZNISKE NESREČE.

LDU Lille, 25. junija. (Havas) Kakor je dosedaj ugotovljeno, je bilo pri železniški nesreči na progi Beaumont-Hamel 25 oseb mrtvih, 62 pa ranjenih.

NESEČA NA DONAVI.

LDU Praga, 26. junija. (Dun. KU) Kakor doznava »Prager Tagblatt« iz Bratislave, se je blizu mesta potopila vlačilka s 6 vagoni pšenice. Utonilo je šest mož.

ČRNOGORSKI ROPARJI.

Belgrad, 25. junija. Načelnik mostarskega okrožja je ugotovil, da so izvršili napad na vlak pri Zeleniki znani črnogorski roparji s Gjurom Todorovičem in Zeko Dalibaničem na čelu. Roparjev ni bilo mogoče izslediti. Izdane so za roparji, ki jih poznajo, tiralice.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 27. junija. (Izv.) Na današnji predborzi notira: Berlin 205—206.50, Italija 717—719, London 554, New York (ček) 147, Pariz 11.82—11.84, Praga 201—202, Dunaj 21.45, Zürich 24.90—24.95, napoleondori 470—472, efektivne lire 710—712, dolarji 144.

Dnevni dogodki.

— Poroka. Poročil se je včeraj v župni cerkvi na Viču g. Ivan Krmeč z gđc. Rezko Drmasti. Na mnoga leta!

— Dolenjei-Posaveci! V nedeljo, dne 3. julija vsi v Cerklje pri Krškem na orlovski tabor!

— Novo morsko okrevališče za otroke. Na otoku Lokrumu se je otvorilo državno

okrevališče za otroke. Sedaj je v zavodu 32 dečkov iz Dubrovnika, Zagreba in Sarajeva; za tem pridejo na vrsto Belgrajčani.

— Novo savsko kopališče v Zagrebu bo do 1. julija t. l. popolnoma dovršeno. Imelo bo 128 kabin in 130 omar.

— Velik cerkveni koncert v Zagrebu. O priliki letošnjega Radišinega tedna se bo v zagrebški katedrali vršil velik cerkveni koncert in sicer na dan sv. Cirila in Metoda.

— Drugi ženski komunistični kongres se vrši v Moskvi. Za predsednico je bila izvoljena znana nemška komunistinja Klara Zetkin.

— Otvoritev telefonske centrale in javne govorilnice pri poštnem in brzojavnem uradu Višnjagora. Pri poštn. in brzojavnem uradu Višnjagora se je otvorila z dnem 16. t. m. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— Napad na cesti. Jakob Seljak iz Sela pri Zireh je bil jezen na Ivana in Katarino Kavčič iz Sela, ker sta lani meseca septembra pri sodišču v Loki v neki zadevi pričala proti njemu. Ko sta odšla te dni Kavčičeva skozi Dobravevo, ju je Seljak ustavil in oba pretepel z leseno zidarsko trugo. Oba sta bila poškodovana.

— Kaj se vse lahko v šali zgodi. Jakob Bačar in Janez Možek sta se skušala v šali, kateri je močnejši in sta se metala v šali, kateri je močnejši in sta se metala. Pu spravljeno dleto in ko sta oba padla na tla, je dleto oba poškodovalo. Možek je bil tako poškodovan, da je moral odpotovati v bolnišnico se zdraviti.

— Tatvine. V Plavškem Rovtu so zaplenili orožniki vojaško karabinko, ki je bila ukradena že ob prevratu. — Orožniki s ozaprl v Zireh Luka Blažiča, ker je okradel Ivana Ovsenika in Ivana Lengerja v Zireh ter Rudolfa Ovsenika v Selih. Vse škode je povzročil Blažič 3540 kron.

Ljubljanski dogodki.

Ij »Vnovčevalnica za živino« v likvidaciji. V soboto popoldne se je na deželni vladi pod predsedstvom g. poverjenika Ribnikarja vršil razgovor o likvidaciji »Vnovčevalnice«. Deželna vlada je sklenila, da mora vnovčevalnica likvidirati, češ ker je visoko pasivna; deficit znaša po zadrtilu vlade 19 milijonov, dočim je naprava sama tudi toliko vredna. Vlada je pred dnevi sklepala o tej stvari, ko je že prej bila v stiku z zainteresiranimi krogi, ki bi hoteli to podjetje prevzeti. Šlo je še za to, če se tej akciji pritegne tudi ljubljanska občina. Ker pa vlada smatra zadevo za nujno in ker župan še ni potrjen, je vlada poklicala zastopnike posameznih klubov na razgovor. Po poročilu poverjenika g. Ribnikarja je izjavil župan g. Pesek, da on ni kompetenten podajati v tej zadevi kake izjave, dokler se ne snide obč. svet. Predlaga, naj se zadeva dotlej odloži, da se zbere obč. svet. V imenu kluba obč. svetnikov SLS je izjavil urednik Kremžar, da SLS stoji na stališču, da se podjetje komunalizirajo. Poesbej radi »Vnovčevalnice« se je klub že tudi razgovarjal, toda obveznih sklepov ni storil, ker tedaj stvar še ni bila aktualna. Današnja seja pa je prišla nenadoma, vsled česar v imenu kluba SLS ne more izjaviti drugega kakor to, naj »Vnovčevalnica« preide popolnoma v upravo občine. Če bi pa to ne bilo mogoče, se pa mora občini zagotoviti pretežen

vpliv. Isto je izjavil dr. Perič v imenu kluba soc. dem. občinskih svetnikov in Tavčar v imenu narodnih socialistov. Po daljši debati se je ugotovilo, da so se vsi navzoči zastopniki klubov (JDS in komunisti niso bili navzoči) izrekli proti temu, da bi se Vnovčevalnica izročila v roke zasebni kapitalistični družbi. O prevzetju Vnovčevalnice naj sklepa obč. svet, ker navzoči se smatrajo le za privatne osebe. Na predlog g. župana Peska se je končno sklenilo, da se naprosi vlada, naj predloži o »Vnovčevalnici« in njenem stanju klubom natančen račun s poročilom, da bodo klubi natančno poučeni in da bodo mogli zavzeti končno stališče. Poverjenik g. Ribnikar je obljubil o tem poročati vladi. S tem se je razgovor končal.

Ij »Žegnanje v Trnovem«. Včeraj so Trnovčani slovesno praznovali god svojega farnega patrona — na pristno trnovski način. Trnovci in Krakovci tvorijo posebno republiko v ljubljanskem mestu. Drže se še svojih starih šeg in navad, tu je ljubljanski duh še doma. Ponos vsakega Trnovca in Krakovca je znameniti karp z orjaškimi brkami. Včeraj so ga v slovesnem sprevodu vozili po Ljubljani. 4 metre dolg karp, podkovan s podkvo za vratom, je tičal v mrežo zavit v čolnu, ki je ležal na lepo okrašenem vozu. Poleg karpa je pa ležalo v čolnu ribiško orodje in stali čvrsti trnovski ribiči, ki so držali orjaško žival, da pokažejo, kaj znajo. Škoda, da je bil orjaški karp le iz papirja; pa vseeno je vzbujal pri gledalcih enako občudovanje kakor junaštvo trnovskih ribičev. Sprevod s karpom je šel od Trnovskega pristanišča proti Sv. Jakobu, nato čez Mestni trg v Gradišče in odtod v Hribarjev gaj. V sprevodu so jezdili ponosni trnovski in krakovski jezdec v narodnih nošah, za njimi je šlo veliko število voz z moškimi in ženskimi narodnimi nošami ter godbo. Sprevod je vzbudil pozornost cele Ljubljane. Popoldne se je vršila veselica v Hribarjevem gaju.

Ij Razstava ženskih ročnih del na Zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg 3/II., traja od 29. junija do 2. julija 1921, vsaki dan od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure.

Ij Važno za rezervne oficirje. Od komande mesta: Vsi rezervni oficirji, ki se nahajajo v civilu, se imajo udeležiti slovesne službe božje v uniformi v stolni cerkvi sv. Nikolaja na državnem prazniku Vidov dana dne 28. t. m. ob 10. uri. Pravoslavna slovesna služba božja se vrši ta dan ob 9. uri v kapeli belgijske vojašnice, pri kateri imajo prisostvovati vsi rezervni oficirji pravoslavne vere. Obleka službena z vsemi dekoracijami (kožne rokavice in s šerpo).

Ij Sadovi svobodomiselnih vzgoje. Iz katoliške cerkve je izstopil sin tukajšnjega advokata dr. Makso Pirca.

Ij Nezgoda na cesti. Danes dopoldne je peljal voznik trvdki Hrovatin sod firmeža. Na Kongresnem trgu pa je sod padel na tla, se pokvaril, vsled česar je iztekel ves firnež. Trvdka ima škode K 7000.—. Ljudje so zajemali firnež v steklenice.

Štajerske novice.

Shod Ljudske stranke v Mariboru. V petek, dne 24. t. m. ob 8. uri zvečer se je vršil v dvorani JSZ dobro obiskan shod SLS. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Na shodu sta poročala gg. dr.

Hohnjec in dr. Vrstovšek. Zadnje čase se število pristašev SLS vedno večja in raste, pri čemer ima največ zaslug naša krščansko socialna delavska organizacija.

Na Goro pri Št. Petru ima izlet mariborsko kršč. socialno delavstvo v nedeljo, dne 3. julija. Odhod iz Maribora ob 2. uri. Ob treh so v Marijini cerkvi večernice s kratko pridigo. Po večernicah pa se vrši pred cerkvijo delavsko zborovanje, po zborovanju majhna zabava. Vabljeni so vsi tovariši in tovarišice, kakor tudi vsi prijatelji krščanskega delavstva. — Torej v nedeljo 3. julija vse, kar je krščanskega, na Goro pri Št. Petru!

Berači v Mariboru. Mariborska policija, je zadnje dni prav pridno na delu, in sicer je tokrat ubrala čisto posebno pot, pričela je preganjati berače. Več je bilo aretiranih oziroma ustavljenih. Med aretiranci je bila tudi 87 letna Marija Miletič, ki je brez vsakih sredstev in živi edinole od tega, kar ji dajo dobri ljudje. Pa ker že policija ne trpi beračev v mariborskem mestu, naj jim tudi pove, kam naj gredo ali na koga naj se obrnejo, da bodo v bodoče lahko živeli brez beračenja. Res, da je med berači tudi mnogo delamrznih ljudi, toda mnogo je pa tudi takšnih, ki brez tuje pomoči ne morejo živeti.

Na mariborskem trgu so zadnji teden črešnje popolnoma izginile. Odsek za določevanje cen je namreč določil ceno za liter K 5 ali kg K 8. Ker se je pa cena, s katero so bili kupci prav zadovoljni, zdela kmetom prenizka, pa ne pripeljejo več črešenj na trg, tako da zadnje dneve črešenj sploh ni dobiti. Cena mesu je precej padla tudi v Mariboru. Govedina se prodaja 20 do 23, teletina pa 16 do 18 kron.

Naša društva.

d Važna seja SKSZ se vrši danes ob 20. uri v Jugoslovanski tiskarni. — Podpredsednik.

d Zveza služkinj vabi vse članice na predavanje in občni zbor »Našega doma«, ki se vrši na praznik 29. t. m. ob pol 5. uri popoldne v dvorani Krekove prosvete.

d Za orlovski tabor v Cerkljah vlada največje zanimanje. Na taboru bo sv. maša na prostem, pri vsej prireditvi sodelujejo dve godbi. Udeleženci tabora in odseki naj vpoštevajo sledeča navodila: Oni, ki so ob progi Zidani-most—Zagreb, se pripeljejo ob 7. uri v Brežice ter odkorakajo z radeško godbo na čelu v Cerklje, oni pa, ki so ob progi Ljubljana—Celje—Zidani-most, pa se pripeljejo ob pol 9. uri na Videm, od koder pohite v Cerklje. Vsi udeleženci tabora, ki žele imeti skupno kosilo, naj se prijavijo na pripravljani odbor tabora v Cerkljah pri Krškem. Udeleženci tabora imajo tudi polovične vožnje po železnici, če se izkažejo z legitimacijo.

DOLŽNOST

vsakega zvestega in zavednega krščanskega socialnega delavca je, da naroči

»NOVI ČAS«!

Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščanske socialne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

R. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

107

»Na zemlji bivajo zlobni duhovi,« je odgovoril Nazarenec, »ravno tako kakor so Bog in Njegov Sin v nebesih, in ker teh poslednjih ne priznavaš, so morebiti imeli prvi moč nad teboj.«

Glavk ni ničesar odgovoril in tišina je vladala nekoliko minut. Navsezadnje je rekel Atenec s spremenjenim, mehkim in napol obotavljajočim glasom: »Kristijan, ali veruješ med drugimi nauki svoje vere, da bodo mrtvi zopet živeli — da bodo oni, ki so ljubili tukaj, zopet združeni na drugem svetu — da se bode onstran groba naše ime svetilo čisto in brez minljivih megla, ki ga po krivem zatemneva na tem krivičnem svetu — in da se reke, katere loči skalovje in puščava, zopet združijo v svečanem Hadu in tečejo potem združeno dalje?«

»Ako jaz to verujem, o Atenec? Ne, jaz ne verujem — jaz vem to! In to krasno in sveto zagotovilo je, ki me sedaj navdaja s pogumom. O Cilene!« je nadaljeval Olint strastno, »nevesta mojega srca! Ki si mi bila odvzeta v prvem mesecu najkinega zakona, ali te ne bom videl zopet in predno še mine mnogo dni? Dobrodošla, dobrodošla smrt, ki me popelje v nebo in k tebi!«

V tem nenadnem izbruhu človeške ljubezni je bilo nekaj, kar se je dotaknilo v Glavkovi duši podobne strune. Prvikrat je občutil osebno simpatijo med seboj in svo-

jim tovarišem, ki je bila večja kakor navadno sočutje. Splazil se je bližje k Olintu; kajti Italijani, ki so siloviti v enih ozirih, niso po nepotrebnem okrutni v drugih; prizanašali so žrtvam arene s posebnimi celicami in odvišnimi verigami in so jim dovolili malo tolažbo take prostosti in take družbe, kakor jo more dati ječa.

»Da,« je nadaljeval kristjan s sveto gorečnostjo, »neumrjčnost duše — vstajenje — združenje mrtvih — je veliki nauk naše vere — velika resnica, in Bog sam je pretrpel smrt, da jo je oznanil in potrdil. Noben bajni Elizij — noben poetični Orkus — temveč čista in sijajna dedščina nebes samih je delež dobrih.«

»Povej mi torej tvoje nauke in mi raztolmači tvoje upanje,« je rekel Glavk resno.

Olint ni bil počasen v izpolnitvi te prošnje, in tamkaj v temini ječe in vzpričo bližnje smrti — kakor se je pogostokrat zgodilo v prvih časih krščanstva — je razlival prvi evangelij svoje nežne in posvečujoče žarke.

XVII. POGLAVJE.

Mučno so minevale Nidiji ure, odkar so jo pripeljali nazaj v njeno celico.

Sozija je ni obiskal notri do poznega jutra naslednjega dne, kakor da bi se bal, da ga ne bi zopet ukanila, in še tedaj je samo potisnil navadni košek z živežem in vinom in zopet urno zaprl vrata. Dan je potekal in Nidija je bila zaprta — zatvorjena — neizprosno priklenjena na sobo, ko je bil ta dan Glavk v sodni dan in ko bi ga

njena prostost zamogla rešiti! Ker pa je ta mlada, šibka, slabotna in močno občutljiva deklica vedela, da je bilo na njej edino upanje na Glavkovo rešitev, akotudi ji je bilo skoro nemogoče pobeigniti — je sklenila, da se ne uda obupu, ki bi ji onemogočil vporabiti katerokoli priložnost, ki bi se ji ponudila. Vzdrževala je svoje čute, kadar so omahovali in šepali pod vrtincem nezgodnih misli, da, celo pokrepčala se je z živežem in vinom, da bi mogla obdržati svojo moč — da bi bila pripravljena.

Delala je načrte za beg drugega za drugim in je bila primorana vse opustiti. Sozija je bil edino njeno upanje, edino sredstvo, katerega se je mogla poslužiti. Bil je praznoveren, ko je hotel zvedeti, ali mu bo mogoče kupiti prostost. Dobri bogovi! Ali bi ga ne bilo mogoče pridobiti z darilom njegove prostosti? Ali ni bila ona skoro tako bogata, da jo lahko kupi? Njene nežne roke so bile pokrite z zapestnicami, darilom Jone, in okolo svojega vratu je nosila prav ono verižico, katere je, kakor se čitatelj gotovo spominja, povzročila ljubosumni spor z Glavkom in katero je pozneje obljubila vedno nositi. Napeto je pričakovala Sozijiinega prihoda, toda ko je minevala ura za uro, je postajala nepotrpežljiva. Vsaka mišica je mrzlično utripala; ni mogla več prenašati samote — ječala je — glasno klicala — tolkla po vratih. Njeni klici so odmevali po dvorani in Sozija je zlovollno prihitel, da vidi, kaj se je zgodilo in da potolaži svojo jetnico, ako mogoče.

»Ho! Ho! Kaj je to?« je rekel osor-

no. »Mlada sužnja, ako boš tako vpila, ti moram zopet zamašiti usta. Moj hrbet bo trpel, ako te gospodar sliši.«

»Prijazni Sozija, ne karaj me — jaz ne morem pretrpeti, da bi bila tako dolgo sama,« je odgovorila Nidija, »strah me je v samoti. Ostani nekoliko časa pri meni, prosim te. Ne, ne boj se, da poskusim pobeigniti; postavi svoj sedež pred vrata. Svoje oči imej odprte na mene — ne bom se gnila s tega prostora.«

Te besede so ganile Sozijo, ki se je sam precej rad razgovarjal. Čutil je usmiljenje z njo, ki ni imela nikogar, da bi z njim govorila — in z njim je bilo ravno tako čutil je usmiljenje — in sklenil, da se nekoliko razgovarja. Storil je, kakor mu je Nidija nasvetovala, postavil stol pred vrata se naslonil nanj in odgovoril:

»Gotovo nočem biti surov in nimam prav nič proti temu, da ti ustrezem, ako se hočeš malo nedolžno pogovarjati. Toda zapomni si, nobenih zvijač — nobenega zaigvarjanja!«

»Ne, ne; povej mi, dragi Sozija, koliko je ura?«

»Skoro večer je — koze že gredo domov.«

»O bogovi! Kako se je obravnava končala?«

»Obadva obsojena!«

Nidija je vdusila krik. »Dobro, dobro, mislila sem si, da bode tako. Kedaj se sodba izvrši?«

»Jutri v amfiteatru. Ako bi ne bilo tebe, mala čarovnica, bi mogel iti tamlimi gledat jo.«